

SKOP

Opinionsundersökningarna inför primärvalet i Iowa

I dag måndagen den 3 februari är det första delstaten ut i primärvalen inför höstens presidentval i USA. Först ut är som vanligt den lilla delstaten Iowa med bara 3 miljoner invånare, dvs. cirka 1 procent av USA:s befolkning.

Många anser därför att primärvalet får mer uppmärksamhet än det förtjänar, men ofta har det gett en fingervisning om vem som skall bli den slutliga demokratiska kandidaten inför presidentvalen.

Sedan år 1996 har vinnaren i Iowa utsetts till Demokraternas presidentkandidat inför valet i november samma år. Senast vann Hillary Clinton och före henne Barack Obama (2 gånger) och före honom John Kerry, Al Gore och Bill Clinton.

Historien talar således för att Iowa är en intressant startpunkt i långdistansloppet inför Demokraternas konvent som slutligen korar partiets vinnare i slutet av juli i Milwaukee, Wisconsin.

Hur går det till vid Iowas caucus

Trots den historiska signifikansen av starten i Iowa så avviker reglerna i Iowa starkt från vad som är den normala proceduren i de flesta av USA:s delstater. I de flesta delstater går sympatisörerna till en vallokal och lägger sin röst på en kandidat precis som de gör i ett vanligt val.

I Iowa liksom några få andra delstater hålls s.k. Caucus, en sorts röstande stormöten. Iowa är indelat 1.678 distrikt. De som är registrerade demokrater är inbjudna till det caucus som hålls där de bor och om de inte kan gå dit så finns det satellit caucus såväl i som utom delstaten varav tre utanför USA.

De som har gått till en caucuslokal får välja bland de officiella demokratiska presidentkandidaterna i två steg.

I en först omgång delas lokalen in i sektorer, en för varje kandidat, och caucusdeltagarna röstar genom att gå till platsen för den kandidat som den röstande i första hand vill ha som presidentkandidat. Rösterna för varje kandidat räknas för att se om de uppfyller kravet på att vara *viable* som närmast kan översättas med att de skall ha överlevnadsförmåga i den fortsatta nomineringsprocessen.

För att en kandidat skall vara *viable* i ett distrikt krävs att de stöds av minst 15 procent i distriktet. Denna räkning görs separat i varje enskilt distrikt. En presidentkandidat som inte är *viable* i ett distrikt får inte tillgodoräkna sig några röster vid fördelningen av delegater till det

SKOP

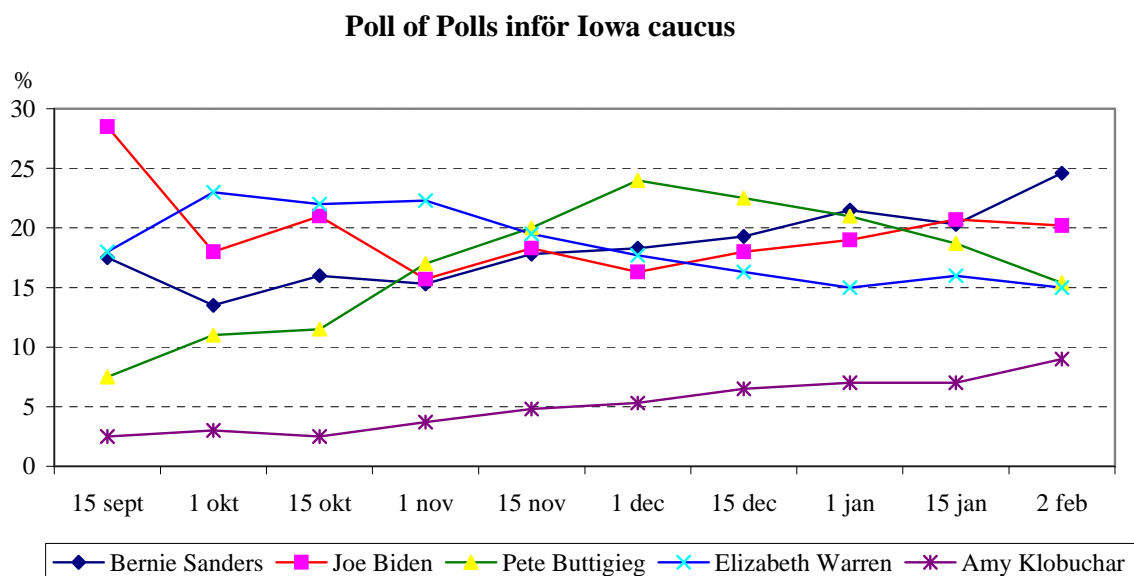
Demokratiska partiets konvent som slutgiltigt utser det Demokratiska partiets presidentkandidat.

Efter den första räkningen av röster för respektive presidentkandidat inleds ett taktiserande när de röstande kan vilja säkerställa att deras röst räknas genom att gå över till en kandidat som har möjlighet att nå upp till 15 procent.

Därför är näst bästa kandidat viktigt för dem som vill göra prognoser inför ett caucus. Opinionsundersökningarna frågar därför regelbundet efter de potentiella väljarnas andrahandsval.

Bernie Sanders leder i opinionsundersökningarna

Fem opinionsundersökningar har genomförts i Iowa mellan 20 och 29 januari och presenteras som en sammanvägd *Poll of Polls* av Real Clear Politics. Den visar att senatören från Vermont Bernie Sanders leder med 24,6 procent före vicepresidenten Joe Bidens 20,2 procent.

På tredje plats kommer den tidigare borgmästaren i South Bend, Indiana, Pete Buttigieg (15,4 procent) som saknar erfarenhet av huvudstaden Washington och av nationell politik. South Bend är en mindre stad med cirka 100 tusen invånare.

SKOP

Fyra i opinionsmätningarna är senatorm från Massachusetts Elizabeth Warren med 15,0 procent följt av Amy Klobushar (9,0 procent) som är senator från Minnesota. Övriga kandidater samlar cirka 15 procent av sympatierna och ingen av dem når upp till fem procent.

De flesta av de fem sammanvägda opinionsundersökningarna redovisar svaren enbart för registrerade demokrater men i något fall ingår även *independants* som inte har registrerats för något parti.

Men stor variation mellan opinionsundersökarna

Opinionsundersökningarna är små med cirka 500 svarande med det kan bara delvis förklara den stora variationen i deras resultat.

Stödet för Bernie Sanders varierar mellan som mest 30 procent och som lägst 19 procent. För Joe Biden varierar stödet mellan 15 och 25 procent och variationen är ungefär lika stor för de övriga tre toppkandidaterna.

Trenderna

Som alltid inför ett val är det intressant att analysera trenderna. I början av september hade Joe Biden ledningen med 28,5 procent men efter relativt kraftiga variationer upp och ner har stödet den senaste tiden stabiliserats strax över 20 procent.

Stöder för Elizabeth Warren var som starkast (23,0 procent) i slutet av september och oktober när hon hade ledningen i opinionen. Sedan har trenden varit nedåtriktad till en fjärdeplats dagarna före primärvalet.

I mitten av september var det endast 7,5 procent som stödde Pete Buttigieg men sedan gick det uppför till början av september då han hade ledningen med 24,0 procent. Därefter har han legat i en nedåtriktad trend till dagens tredjeplats obetydligt framför Elizabeth Warren.

Bernie Sanders låg långt efter Joe Biden i början av september när han efter en tid av nedgång stöddes av 12 procent i Iowa. Därefter har Bernie Sanders legat i en uppåtriktad trend, trots en dipp i mitten av januari, och han leder nu med drygt fyra procentenheter för Joe Biden.

Alla de fyra toppkandidaterna har haft ledningen någon gång under det senaste halvåret, vilket delvis förklaras av när de hade hunnit bygga upp sin lokala organisation i delstaten.

Andrahandsval

Minimikravet om 15 procent för av rösterna för att vara *viable* gör att caucusdeltagarnas andrahandsval får stor betydelse. De två kandidaterna i topp Bernie Sanders och Joe Biden torde klara kravet i alla eller de flesta av de 1.678 distrikten. Så det spelar relativt liten roll vem som är andrahandsval för deras sympatisörer.

Om opinionsmätningarna är någorlunda korrekta kommer Amy Klobuchar med sina 9 procent av sympatisörerna att hamna under 15 procent i många distrikt. De kandidater som har färre

SKOP

sympatisörer än hon kommer att hamna under 15 procent i ännu fler distrikt. Då är det intressant att se vilka andrahandsval som deras sympatisörer har.

Enligt *Monmouth University Poll* leder Elizabeth Warren (19 procent) när det gäller att vara andrahandsval. På andra plats kommer Joe Biden (16 procent) följt av Pete Buttigieg (13 procent), Amy Klobuchar (12 procent) och Bernie Sanders (11 procent).

Ungefär samma rangordning har DFP/Civiqs: Elizabeth Warren (19), Bernie Sanders (15), Joe Biden (15), Amy Klobuchar (12) and Pete Buttigieg (12).

Eftersom kandidaterna har positivt mycket olika i vänster-/högerdimensionen har statistik över andrahandsval liten betydelse om man inte vet vem som är förstahandsvalet.

En vägledning för andrahandsvalet kan dock vara att Bernie Sanders och Elizabeth Warren är radikala kandidater till vänster under det att de andra tre toppkandidaterna har positionerat sig mer som moderata kandidater.

Eftersom Amy Klobuchar är den av topp-fem som får svårast att nå upp till 15 procent i de olika distrikten gynnas Joe Biden av att vara andrahandsval för många av hennes supportrar.

Det unika valåret 2020

Årets primärval i Iowa är unikt på många sätt. Miljardären Michael Bloomberg meddelade sent i november att han vill bli Demokraternas presidentkandidat. Han finns inte med på valsedelns i Iowa och inte heller i de tre följande primärvalen. Han finansierar själv sin kandidatur och fick därför inte vara med i januari månads TV-debatt mellan demokraternas presidentkandidater; för det krävdes att ha ett relativt högt antal bidragsgivare till sin kampanj, ett krav som Bloomberg inte uppfyllde.

Trots detta ligger han på fjärde plats i de nationella väljarbarometrar som görs för hela USA, före både Pete Buttigieg och Amy Klobuchar.

En annan ovanlighet är att de tre av toppkandidaterna som tillhör USA:s senat har varit låsta i Washington med obligatorisk närvaro för *impeachment* mot president Donald Trump. Det har gett fördel för de två andra toppkandidaterna, Joe Biden och Pete Buttigieg, som har kunnat valsapurta runt hela Iowa. Så t.ex. var filmmakaren Michael Moore ersättare för Bernie Sanders vid möten under veckan före primärvalet.

En överväldigande majoritet av de demokratiska väljarna anser att president Trump är korrumberad. Frågan är dock om några av dem har påverkats av hur försvarsadvokaterna under rättegången om *impeachment* framställt Joe Bidens och hans sons agerande i Ukraina och China som korrupt.

SKOP

Stor osäkerhet

Enligt DFP/Civiqs är bara tre av fem intervjupersoner (61 procent) övertygade om vem de skall rösta på om de deltar i caucus. Övriga säger att de fortfarande överväger valet eller att de kan övertalas att ändra sig.

Störst andel övertygade väljare har Bernie Sanders. Av dem som säger att de skall rösta på honom har 74 procent *made up their minds*. Motsvarande är 66 procent för Elizabeth Warrens sympatisörer men bara 53 procent för Joe Bidens och 51 procent för Pete Buttigiegs. Detta talar för att det skall gå bra för vänsterkandidaterna Sanders och Warren.

Valdeltagandet förväntas av flera bli högt enligt flera prognosmakare, kanske lika högt som när Barack Obama vann primärvalet i Iowa. Frågan är dock inte bara valdeltagandet som sådant, utan vilka grupper som kommer att vara överrepresenterade respektive underrepresenterade.

Bernie Sanders uppges ha de mest entusiastiska sympatisörerna och många av dem återfinns i de yngre åldersgrupperna som traditionellt har ett lägre deltagande än äldre personer. Det talar till Joe Bidens fördel eftersom han har ett starkt stöd bland äldre.

En annan fördel för Joe Biden är att hans sympatisörer är mer jämnt spridda över delstaten än Bernie Sanders, men båda bör rimligen nå upp till kvalgränsen om 15 procent i de flesta distrikt.